

Elszámolási rendszer alapjainak bemutatása

Gázbeszerzés, nominálás

A Kereskedő felelős a Felhasználó biztonságos gázellátásáért.

Ennek érdekében kereskedelmi szerződést köt a gázbeszerzésre, kapacitás lekötési szerződéseket a szállító és az elosztó rendszer használatára a rendszerüzemeltetőkkel, valamint a szállítási rendszerirányítóval.

A szerződéseken keresztül biztosítja a rendszer egyensúly fenntartásához szükséges kiegyenlítő és opciós gázt is.

A Kereskedő a Felhasználó helyett elvégzi a napi és heti fogyasztás előrejelzéseket, az egyensúlytartás érdekében az informatikai platformon keresztül folyamatosan tartja a kapcsolatot a rendszerirányítóval.

Elkészíti gáznap után a Felhasználó közötti gázelszámolást (allokálást), majd a hó végi előzetes és végleges gázelszámolást a mért értékek alapján.

Külön meghatározza az egyes Felhasználók esetében a nominálási eltéréseket, a rendszer egyensúly fenntartása érdekében felhasznált kiegyenlítő gáz és opciós gáz mértékét, valamint a kiegyensúlyozási díjat.

A Kereskedő fenti feladatait a mindenkori ÜKSZ vonatkozó előírásai szerint látja el.

A Kereskedő és a Felhasználó közötti kapcsolatot az Üzletszabályzat, illetve az általuk aláírt egyedi szerződés tartalmazza.

Adatszolgáltatás a Felhasználók részéről

A Felhasználók napi és heti fogyasztás előrejelzéssel segítik a Kereskedőt a rendszerirányító felé megadásra kerülő adatszolgáltatásban.

A Kereskedő és a Felhasználó szerződésben állapodnak meg a nominálási eltérési díj és a kiegyensúlyozási díj áthárításáról.

Elszámolási időszak

A Kereskedő és a Felhasználó közötti elszámolás gyakorisága egyedi megállapodások függvénye.

A Kereskedő és a rendszer egyéb szereplői (rendszerirányító, szállítói- és elosztói engedélyesek, más kereskedők, termelők, tárolói engedélyes, szervezett földgázpiac) közötti elszámolás gyakoriságát jogszabályok, az ellátási szabályzatok, illetve egyedi megállapodások rögzítik.

Mérés

A Felhasználók esetében a mérés a jogszabályokban és az illetékes elosztói engedélyes által előírt feltételeknek megfelelő gázmérővel történik (az ÜKSZ V. sz. mellékletének megfelelően).

Az elszámoláshoz szükséges gázmérő leolvasást az illetékes szállítási-, illetve elosztói engedélyes végzi el és a mérési adatokat az Üzletszabályzatában meghatározott módon köteles a Kereskedő és a Felhasználó számára biztosítani.

Számlázás

A Kereskedő, Felhasználója által fizetendő díjakat az érdekelt felek egyedi szerződésében rögzíti.

A rendszerhasználati díjakat a Kereskedő a rendszerhasználati díjakról szóló rendelet szerint számlázhatja. A Felhasználónak lehetősége van arra, hogy a hálózatok használatának díját

- a Kereskedőn keresztül közvetetten, vagy
- közvetlenül

fizesse meg az illetékes szállító- vagy elosztó hálózat üzemeltetőnek.

A kiegyenlítő gáz díját az ÜKSZ-ban meghatározott módon a szállítási rendszerirányító határozza meg.

A Kereskedő a számlázás és az elszámolás során megállapodhat a GET Vhr. 13. sz. melléklete szerinti, a Felhasználói szokások és fogyasztási adatok alapján készült jelleggörbe figyelembe vételével kialakított számlázásban a Felhasználóval kötött szerződésben.

Elszámolás

Az elszámolási időszakban a Kereskedő által a Felhasználónak szolgáltatott gáz és az elszámoláshoz szükséges egyéb jellemzők mennyiségét a Kereskedő a fogyasztási hely mérésére szolgáló mérőberendezés leolvasásából nyert és az elosztói engedélyes által a rendelkezésére bocsátott adatok alapján állapítja meg.

A mért adatok elszámolására a Kereskedő és a Felhasználó közötti bilaterális ármegállapodások alapján kerül sor a közösen kialakított konstrukciónak megfelelően.

A Kereskedő és Felhasználója között a kiegyenlítő gáz elszámolása az ÜKSZ-ban rögzítetteknek megfelelően történik.

Fizetési feltételek

A Kereskedő és a gázpiac egyéb szereplői (Felhasználók, rendszerirányító, szállító, elosztók, más kereskedők, termelők, tárolói engedélyes, szervezett földgázpiac) között a fizetési feltételeket jogszabályok, illetve egyedi megállapodások rögzítik.

Az elszámolás során alkalmazott számítási eljárás, paraméterek

A nagynyomású mérőrendszerek

A nagynyomású mérőrendszerek megfelelően műszerezettek, a mérőkörök számítóművei nyomás és hőmérsékletkompenzációt végeznek, emellett a gázkromatográfok gázanalízisén alapulva korrigálják a gáz kompresszibilitásából következő eltérést is.

A 25 mbar égő csatlakozási nyomáson üzemelő Felhasználók esetében:

$$V_{gn} = V_{ü} (P_{ü} T_{gn} / P_{gn} T_{ü})$$

ahol:

V_{gn}	gáztechnikai normál állapotra átszámított gáztérfogat (m ³)
$V_{ü}$	a gázmérő által mért üzemi állapotú gáztérfogat (m ³)
$P_{ü} = P_b + \Delta_p$	üzemi állapotú gáz nyomása
P_b	a mérési időszak légköri nyomásának átlaga (bar)
Δ_p	az MSZ 7048/1-1983. sz. szabvány előírása szerint, a mérési helyen (a gázmérőben) lévő túlnyomás
P_{gn}	gáztechnikai állapotú gáz nyomása 1.01325 bar
T_{gn}	gáztechnikai állapotú gáz hőmérséklete 288.15 K (15°C)
$T_{ü}$	273.15 K + $t_{ü}$
$t_{ü}$	az üzemi állapotú gáz hőmérséklete (°C)

Az átlag légköri nyomás meghatározható:

- a fogyasztási helyen hitelesen mért értékeknek a mérési időszakra képzett átlagával.
- az Országos Meteorológiai Szolgálat által megadott légköri nyomásnak, a mérési időszakra képzett átlagával.

A hőfok kompenzáció módjai:

- a fogyasztási helyen hitelesen mért földgáz hőmérsékletnek, a mérési időszakra képzett átlagával,
- az Országos Meteorológiai Szolgálat által a mérési időszakra megadott átlaghőmérséklet.
- hőfok kompenzátorral szerelt mérővel,

25 mbar-nál nagyobb égő csatlakozási nyomáson üzemelő Felhasználók esetében:

$$V_{gn} = V_{ü} (P_{ü} T_{gn} / P_{gn} T_{ü} K)$$

ahol:

V_{gn} ; $V_{ü}$; $P_{ü}$; P_b ; Δp ; P_{gn} ; T_{gn} ; $T_{ü}$ azonosak az előző képlet paramétereivel,

K kompresszibilitási tényező
